

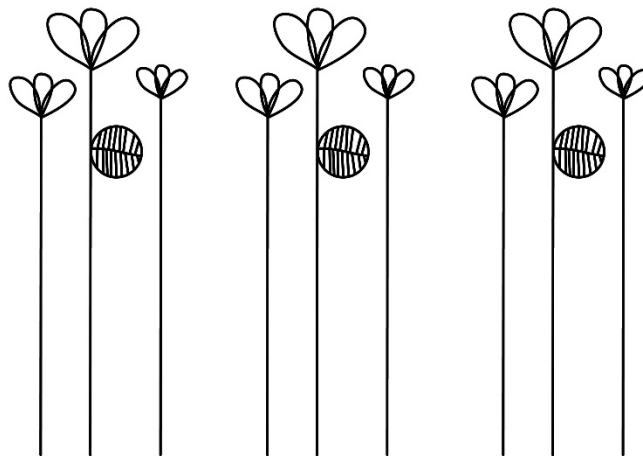
Checklista: Ökad sortering i flerbostadshus

För att ställa om beteenden behöver man göra ett större arbete. Det räcker inte att informera. Den här checklistan är ett stöd för att åstadkomma förändrat beteende hos hyresgäster.

Gå igenom checklistan tillsammans, fastighetsägare och Gästrikre återvinnare.

Lite kort beteende-teori

Beteende påverkas av *signaler* och *konsekvenser*. Det behövs tydliga signaler (skyltar, informationsmaterial, muntlig information). Men det som påverkar beteendet mest, är de konsekvenser människor upplever efter att de har utfört ett beteende. *Positiva konsekvenser* (beröm, positiv återkoppling mm) har bäst effekt på beteende. Konsekvenser behöver komma i nära anslutning till beteendet. Människors beteende påverkas mycket av vad som är norm, hur andra gör, av relationer till andra människor. Därför är det bra att bygga gemenskap och relationer i ett beteendeförändringsarbete.

1. Platsbesök

- Återvinningsrummet är besiktat på plats

2. Analys av förutsättningarna i den aktuella fastigheten

- Vilka nationaliteter/språk bor i fastigheten?
- Hur ser Gästrike återvinnarens avvikelseloggar från chaufförer ut för den aktuella fastigheten?
- Hur ser abonnemangen ut?
 - Restavfall: _____
 - Matavfall: _____
 - Tidningar och förpackningar: _____
 - Batterier: _____
 - Lampor: _____
 - Smått elavfall: _____
 - Textil: _____
 - Trädgårdsavfall: _____
 - Kärltvätt: _____
- Hur många lägenheter?
- Andra förutsättningar som är viktiga att känna till som kan påverka sorterings-beteendet?
- Införa underjordsbehållare? Gästrike återvinnare har handledning kring detta.

3. Mätning

- Mät innan åtgärder, t ex genom att fotodokumentera under ett par veckor
- Plockanalys, före och efter åtgärder
- Mät efter åtgärder, t ex genom att fotodokumentera

4. Är återvinningsrummet ljust och tryggt

- Ljusa väggar (inte vita men ljusa, se även nedan)
- Fönster (se in och ut, trygghet)
- Belysningen fungerar. Bör tändas senast när dörren öppnas.
- Dörrstopp finns
- Ventilation
- Rummet städas regelbundet
- Kärlen är hela och rena
- Lock sitter helst enbart på de kärl som kräver det (glas, plast - med hål i locket)
- Abonnemang för kärltvätt finns

5. Är återvinningsrummet tydligt

- Dekaler finns på rätt sidor på alla kärl

- Dekaler för restavfall och matavfall är de nya versionerna som visar papperspåse och soppåse/
- Dekaler eller skyltar sitter även på väggen och rätt placerade
- Kärlen står rakt och det är lätt att se vad som ska läggas var
- Kärlen står placerade enligt förutsättningar för rätt beteende samt kraven för chaufförernas arbetsmiljö.
- Annan nudging (exempelvis färgkodade väggar)
- Annat som gör återvinningsrummet roligare eller trevligare (blommor, kristallkrona, digitala informations-skärmar, fotspår i golvet... Använd fantasin.)
- Finns textilinsamling i återvinningsrummen eller i området?
- Är återvinningsrummen uppmärskade som återvinningsrum?

6. Sorteringsmöjligheter i lägenheten

- Påshållare (med räfflor i botten) till matavfallspåsen finns i alla lägenheter
Informationsblad om hur de ska användas att skicka med finns hos Gästrike återvinnare
- Det finns en rutin för kontroll av att påshållare finns vid inflyttning
- Det finns en rutin för kontroll av att påshållare finns efter renovering/upprustning
- Det är lätt att hitta och hämta papperspåsar för matavfall
- Alla lägenheter har utrustning för att sortera (till exempel sorteringskassar)

7. Information och kunskap

Alla lägenheter har fått tydlig information om hur man sorterar

Gästrike återvinnare har ett antal olika informationsblad kring sortering.
- "Så här sorterar du" finns med bild + text, på svenska och på olika språk.
- En enklare version med enbart bilder.
- Information om vad som ska slängas i bruna påsen för matavfall.
- Fler versioner kan finnas, hör med Gästrike återvinnare.

Kom ihåg: enbart information kommer inte att lösa problemet.

- Alla lägenheter/hyresgäster har fått ett personligt besök av någon som berättar varför det är viktigt att sortera och hur man gör
- Rutin för att nyinflyttade får samma information/besök
- Bemanna återvinningsrummet vid några tillfällen för att visa dem som kommer dit hur man ska göra
- Information i bilder som talar för sig själv utan text, om det finns hyresgäster som inte förstår svenska. Gästrike återvinnare kan bistå med material.
- Skylt i återvinningsrummet med budskapet att grovsopor inte ska lämnas där samt tydlig information om ÅVC och öppettider till aktuell ÅVC
- Informationsbrev från hyresvärderna, utformat utifrån beteendeinsikter (tydligt med signal och konsekvens, visa att det är viktigt, motivera varför och referera till de boende). Hör efter om Gästrike återvinnare har något att skicka med i brevet.

- Ordna sorterings-aktivitet, t. ex. tillsammans med miljöpedagog från Gästrikre återvinnare
- Saknas någon form av informations- eller kommunikationsmaterial? Gästrikre återvinnare kan ofta bistå med att ta fram lämpligt material.

8. Återkoppling

- Sätt upp anslag i återvinningsrummet under några veckor med återkoppling om hur det går (t. ex. glad/ledsen gubbe)
- Återkoppla på andra sätt till hyresgästerna hur det går
- Gör återbesök (dörrknackning) och fråga hur det går
- Beröm, tack och belöning av något slag om det blir en förbättring

9. Delaktighet och inventering/analys

- Observera hyresgästernas beteende kring återvinningsrum. Fråga neutralt varför de gör så och så.
- Fråga hyresgästerna vad de tror det beror på att sorteringen inte fungerar så bra och vad som skulle behöva göras för att den ska fungera bättre. Intervjustödmaterial finns hos Gästrikre återvinnare

10. Löpande arbete

- Regelbundna driftsmöten mellan bostadsbolag och Gästrikre återvinnarens chaufförer/arbetsledare
- Anställa värdar som bemannar återvinningsrum
- Boråd med boende

11. Övrigt

- Diplom?
- Tävling mellan områden/adresser?

Material hos Gästrikre återvinnare

Det finns en del färdigt material att ta del av, men nytt och anpassat kan även tas fram vid behov.

- Handledning kring införande av underjordsbehållare
- Dekaler för restavfall och matavfall
- "Så här sorterar du"; finns med bild + text, på svenska och på olika språk.
- En enklare version av "Så här sorterar du", med enbart bilder.
- Information om vad som ska slängas i bruna påsen för matavfall.
- Bildmaterial som talar för sig själv utan text, om det finns hyresgäster som inte förstår svenska.
- Tips på hur man viker förpackningar så de tar mindre plats
- Stödmaterial till intervjuer
- Informationsblad om hur påshållare ska monteras och användas
- På hemsidan finns filmer och tips

